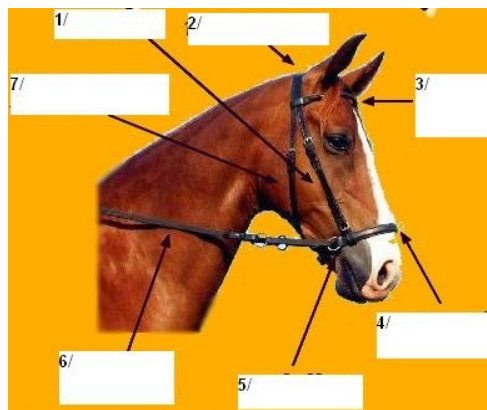

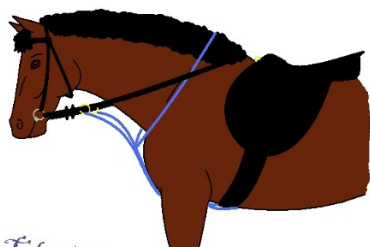
Téma : **UZDENIE A SDLANIE KOŇA**

UZDENIE

- stojisku, boxe
- z ľava po oslovení
- dáme dole maštalnú ohlávku, otočíme a uzdíme
- uzdičku máme nalečenú na ľavom predlaktí
- najprv prehodíme cez krk oťaž, potom zoberieme do pravej ruky obidve lícnice a súčasne uchopíme pravou rukou nos koňa a pridržujeme ho tak aby kôň nedvíhal hlavu
- zubadlo položené na prstoch ľavej ruky vsunieme koňovi do papule / pysk, huba /, k čomu si pomôžeme rozovretím papule koňa tlakom palca na bezzubý priestor ďasien v dolnej čelusti
- po vsunutí zbadla do papule povytiahneme lícnice a nátylník pretiahneme cez uši koňa
- nakoniec zapneme podhrdelník, prípadne i nánosník ak ho má uzdička
- **pokiaľ je uzdička vybavená martingalom, navliekneme nákrčný remeň martingalu cez hlavu na krk zároveň s oťažami**
- skontrolujeme dĺžku podhrdelníka, nánosníka a lícnic
- nad zapnutý podhrdelník sa musí vopchať päšť
- nánosník má byť tak voľný, aby kôň mohol pohodlne otvoriť papulu / pysk, huba /
- lícnice nesmú zubadlom vyťahovať kútiky papule koňa nahor, pri zaťažení za zubadlo dozadu, môžu ostávať lícnice na hrúbku jedného prstu od hlavy

MARTIGAL

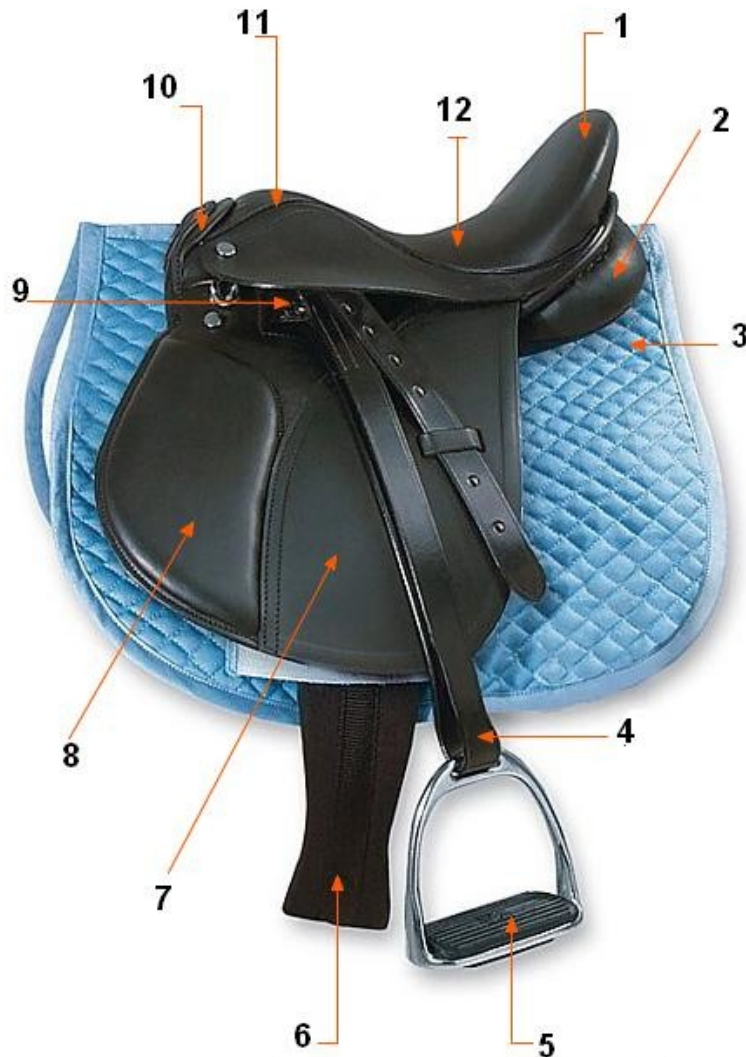
– *ĽSerian*

Táto pomôcka má podľa bežného mienenia slúžiť k zvládnutiu koňa, ktorý dvíha privysoko hlavu - keď to totiž kôň urobí, martingal "zlomí" oťaž a tým ostro zapôsobí na citlivé ďasná a jazyk koňa (tento účinok sa dá prirovnať asi k polovičnej sile pôsobenia pákového zbadla). Čím je martingal kratší, tým silnejšie účinkuje - je hlúposť, že "zmäkčuje ruku", to je len lživá fráza, realita je práve opačná! Ide o prostý fyzikálny zákon - keď totiž oťaž prebieha krúžkom martingalu, v tomto mieste vzniká efekt kladky, ktorý, ako vieme, umožňuje vyvinúť väčšiu silu pri menšej námahe. To znamená, že my síce s martingalom môžeme v rukách pri zádrži cítiť "menej" váhy, no kôň jej v papuli pocíti oveľa viac! Okrem toho martingal celkom znemožňuje pôsobenie oťažou v inom smere než dozadu-dolu a ani otvoriť oťaž do strany s ním nie je dosť dobre možné. Je to len pomocná oťaž, nie vyvážovacia, ktorá slúži iba na "lepšie ovládanie" koňa, avšak neučí ho pohybovať sa správne a zdravo.

Používajú ho najmä tí parkúroví jazdci, ktorých nervózne kone sa príliš ponáhľajú na skok - ostré pôsobenie martingalu na citlivú papulu koňa ho spoľahlivo "zarazí", a to doslova - často vidíme, ako kôň napäto a neprirodzene skrakuje pred prekážkou cvalové skoky pod vplyvom týchto nepríliš šetrných trhnutí. Niekedy to zájde až tak ďaleko, že napokon bez martingalu kôň aj pri slabej zádrži vystrelí hlavou tak vysoko ("prevráti sa"), že sa stane celkom neovládateľným (dokonca môže jazdcovi rozbiť nos či hlavu alebo sa až postaviť na zadné a spadnúť na chrbát) - jednoducho sa bráni bolesti. Toto však treba riešiť nápravou koňa od základov a opätovným navrátením dôvery v ruku jazdca, pomaly a trpezlivo - martingal je však oveľa rýchlejšou "náplastou", i keď vôbec nerieši príčiny, len potláča dôsledky... :-/

SEDLANIE

- správne sedlanie je prevenciou pred odreninami alebo otlakmi
- sedlo uchopíme ľavou rukou za prednú rázsochu a pravou za zadnú rázsochu
- dbáme na to aby plstenka priliehala po celej ploche sedla
- nasadíme z ľavej strany koňa za jeho kohútik
- sedlom prejdeme po srsti smerom dozadu aby sa srst uhladila
- uložíme ho asi do jednej tretiny kohútiku a skontrolujeme či sedí rovnako po oboch stranách
- z pravej strany podbrušník prehodený cez posedlie spustíme a vrátime sa na ľavú stranu
- uchopíme ho pod bruchom koňa a zapneme do zápiniek sedla
- najprv ľahko zapneme zadnú zápinku a potom prednú
- podbrušník dotiahneme až po vyvedení koňa von, skúsenejší jazdci ho môžu dotiahnuť ľavou rukou zo sedla
- strmene, ktoré sú vytiahnuté na strmeňových remeňoch nahor, sťahujeme až pred nasadaním

ODSEDLÁVANIE

- opačný postup
- najprv vysunieme strmene, potom rozopneme podbrušník a nakoniec stiahneme sedlo na ľavé predlaktie